

meg a goethei mondásról, a szürkéről és zöld-aranyról szólóról – gyakorlatilag és nap mint nap igazolódik a szemünk láttára.

És ha expozém vége felé érkeve dicsérem Nagy Anikóék produkcióját, azt azért is tehetem, mert túl azon, hogy ők maguk remekművet alkották meg az ilyen értelemben felfogott tájékoztatósi-tájékoztatósi műszernek, és épp azzal, hogy ezt és így, hogy mindössze ennyit, de azt azután így és így adták, mondom, túl ezen, azért is üdvözlöm őket és művüket, azért is szeretnék panegirikuszt zengen róluk, mert rajtuk, az ő művükön demonstrálható, hogy miért és hogyan van értelme az adatbázis és bibliográfia – számomra úgy tűnik – örök kettősségének, egymáshoz képesti létezésének. Hisz amit erről a produkcióról elmondottam volt, mutatis mutandis is érthető, szerintem értendő. És ez bizonyos szempontból talán még nagyobb leisztung, mint a szorosán vett bibliográfiai.

Végül zárásként arról néhány szót, miért adtam dolgozatomnak azt a címet, hogy Petrofor és sparherd.

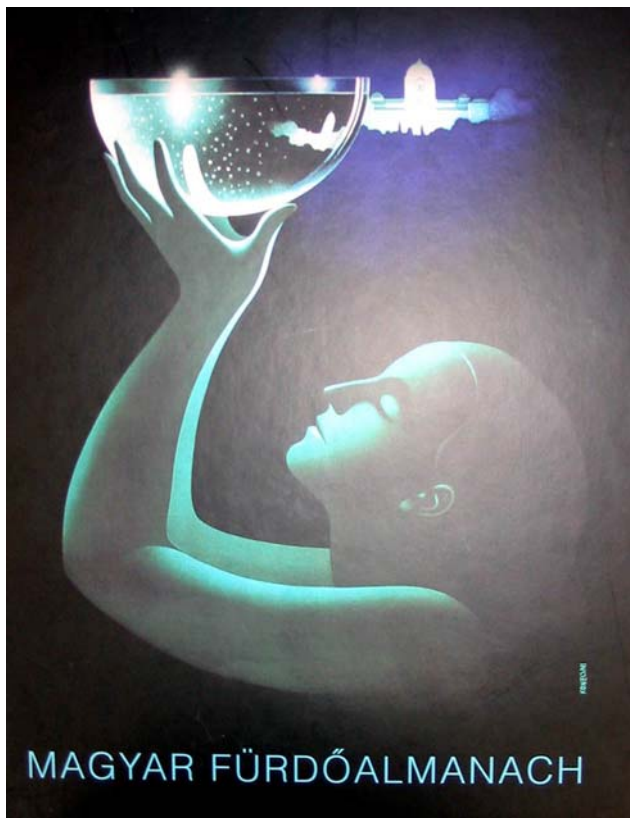
Önök közül bizonytalán sokan tartották már kezükben Claude Lévi-Strauss főművét, a *Mithologique* című négykötetes óriásművet. Annak hátsó borítóján egy rozsomák kisméretű fényképe található. Mikor az első, nem minden szempontból lelkendező, sőt néha vehemens kritikával is élő ismertetések megjelentek, Lévi-Strauss felvetette, hogyan mer valaki ellene szólni, amikor fogalma sincs például arról, miért van ott a könyvborítón az a rozsomák.

Ezek után, remélem, az én előadásomról sem hangozhat el rosszmájú megjegyzés. Bár van egy gyöngye pontja páncélatomnak. Nagy Anikónak elárultam a petrofor és sparherd titkát. Az ő diszkreciójában, hisz csinál ő még bibliográfiát, írhatok én még arról, tökéletesen megbízom.

Vajda Kornél

Egy különleges könyv

A nemzeti könyvtárban őrzött kincsekből egy újabb merítés ez a könyv, amely a magyarországi fürdő-kultúra múltját s jelenét idézi aprónyomatványokon, fotókon keresztül. (Ld. a 24. oldalt is!)

Az Országos Széchényi Könyvtár fennállásának bicentenáriumi ünnepeit számos lehetőséget kínáltak arra, hogy elgondolkodjunk a nemzeti könyvtárak időben változó feladatrendszerén. Joggal kérdezheti azonban az olvasó, hogy ebben a feladatrendszerben hol van a helye a magyarországi fürdőkről szóló történeti áttekintésnek?

A választ egyszerűen és röviden is megfogalmazhatjuk: a nemzeti könyvtár, mint tudományos műhely természetesen intézményesen is foglalkozhat a magyar művelődéstörténet bármelyik fejezetével. Nem vagyok azonban biztos abban, hogy ez a magyarázat mindenkit kielégítene, ezért valamivel hosszabb érvelésre is szükség lehet. A human tudományos kutatásban az alaputatásnak minősülő forrásfeltárás jelentős mértékben a közgyűjteményekbe szorul. Így van ez nagyobb hagyományú kutatási területeken is, de főképpen így van ez az egyes korok hétköznapijainak a kutatásában. A fürdőélet – bármennyire is elsősorban az ünnepnapokon, vagy pihenésként mentek az emberek ezekre a helyekre – egyike ezeknek a kutatási területeknek. Kósa László klasszikusnak számító monográfiája (Fürdőélet a Monarchiában. Budapest, 1999) módszertanilag és eredményeit tekintve is követésre méltó munka, de nem helyettesíti a módszeres forrásfeltárást. Ez az alaputatás pedig szükségképpen összekapcsolódik a Nemzeti Könyvtár Kisnyomatványtárának állományleírásával (képeslapok, plakátok, hirdetések stb.) A forrásfeltárás – könyvtári szempontból: katalogizálás – mentén természetesen akadnak olyan témák, amelyeket egy-egy tanulmányban közre lehet adni.

A Magyar Fürdőszövetség és az Országos Széchényi Könyvtár közös vállalkozásában megjelenő kötet fórumot biztosít az új eredmények közzétételéhez, de emellett album-jellegénél fogva képi segédletül is szolgál az említett tudós értekezéshez is. A kötet megjelenése, és a nagyközönség elé bocsátása jó alkalmat ad egy kamara-kiállítás megrendezéséhez, amelyen bemutatjuk azt a képanyagot, amely a könyvbe terjedelmi okokból már nem férhetett bele. Így a fürdést, a fürdőt kedvelő közönség találkozhat a könyv és a könyvtár szerelmeseivel – a kölcsönös jó példa adása pedig az egészséges, művelt emberek számának gyarapodásával járhat. (Monok István főigazgató előszava).